

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Na koniec roku obrotowego przypadającego w trakcie otwartego procesu likwidacyjnego towary w magazynach wycenia się:
  - a) po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie niższych od cen ich nabycia, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a wartość zobowiązań handlowych powstałych z tytułu nabycia tych towarów powiększa się o koszty ich obsługi tworząc rezerwę na przewidywane dodatkowe koszty.
  - b) po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie przekraczających cen ich nabycia, a wartość przeterminowanych zobowiązań handlowych powstałych z tytułu nabycia tych towarów powiększa się o koszty obsługi tworząc rezerwę na przewidywane dodatkowe koszty ich obsługi.
  - c) **po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.**
2. W księgach rachunkowych rezerwy, dotyczące zakładanych kosztów wyceny przez rzeczoznawcę majątku trwałego jednostki, tworzone w związku z planowaną likwidacją tej jednostki należy ujmować:
  - a) w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.
  - b) **w ciężar kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.**
  - c) w ciężar pozostałych kosztów rodzajowych – usługi obce.
3. Zgodnie z ustawą o rachunkowości należności opiewające na waluty obce związane ze sprzedażą usług świadczonych w Polsce, wykonanych dla kontrahenta zagranicznego z państwa Unii Europejskiej ujmuje się w księgach rachunkowych jednostki po przeliczeniu na walutę polską:
  - a) według kursu kupna banku obsługującego jednostkę lub według kursu kantorowego.
  - b) **według kursu średniego ogłoszonego przez NBP z dnia poprzedzającego dzień wystawienia faktury lub wykonania usługi.**
  - c) według kursu wynegocjowanego z bankiem, który prowadzi rachunek bankowy jednostki.
4. Spółka sporządzająca sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, stosująca dla wyceny środków trwałych model wartości przeszacowanej stosuje:
  - a) **własną klasyfikację środków trwałych w podziale na rodzaje (klasy).**
  - b) klasyfikację środków trwałych zgodnie z KST (wg rozporządzenia Rady Ministrów).
  - c) podział środków trwałych wyłącznie na nieruchomości i pozostałe środki trwałe.
5. Jednostka sporządzająca sprawozdania finansowe zgodnie z MSR do wyceny rzeczowych aktywów trwałych przyjęła model oparty na wartości przeszacowanej. Po początkowym ujęciu składnika rzeczowych aktywów trwałych jako składnika aktywów jednostka:
  - a) wykazuje wartość tego składnika według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.
  - b) **jeżeli możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej tego składnika, to jednostka wykazuje go w wartości przeszacowanej, stanowiącej jego wartość godziwą na dzień przeszacowania, pomniejszonej o kwotę późniejszego łącznego umorzenia i późniejszych łącznych odpisów z tytułu utraty wartości.**
  - c) wykazuje wartość tego składnika w kwocie, jaką zgodnie ze swoimi przewidywaniami mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając taki wiek i stan tego składnika, jaki będzie na koniec okresu jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

6. Spółka będąca producentem odzieży dla dzieci sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości. W bieżącym roku obrotowym Spółka nabyła za kwotę 1 mln złotych znak towarowy obejmujący nazwę oraz rysunek graficzny jednej z bajek dla dzieci, który zamierza umieszczać na koszulkach i leginsach. Spółka nie jest w stanie oszacować przewidywanego okresu czerpania korzyści ekonomicznych ze znaku towarowego. W zaistniałej sytuacji Spółka:

- a) powinna, do momentu uzyskania informacji pozwalających na dokonanie wiarygodnych szacunków, pozostawić wycenę znaku towarowego na poziomie ceny nabycia.
- b) powinna odstąpić od oszacowania okresu (stawki) oraz metody amortyzacji, a w zamian zastosować wycenę znaku towarowego w oparciu o przyszłe zdyskontowane strumienie pieniężne.
- c) **ma obowiązek ustalić stawkę (okres) oraz metodę amortyzacji.**

7. W pozycji należności długoterminowe w bilansie należy zaprezentować:

- a) **kaucję wpłaconą w bieżącym roku obrotowym z tytułu zawartej 5-letniej umowy wynajmu lokalu biurowego.**
- b) kwotę należną z tytułu zapłaty za dostawę towarów, której termin na dzień bilansowy przypada za 18 miesięcy.
- c) kwotę z tytułu udzielonej pożyczki, której termin spłaty przypada za 24 miesiące od dnia bilansowego.

8. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego:

- a) zalicza się do kosztów finansowych jednostki emitującej akcje.
- b) zmniejszają kapitał zapasowy do wysokości nadwyżki ceny emisyjnej nad nominalną akcją, a pozostałą ich część zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych jednostki emitującej akcje.
- c) **zmniejszają kapitał zapasowy do wysokości nadwyżki ceny emisyjnej nad nominalną akcją, a pozostałą ich część zalicza się do kosztów finansowych.**

9. Na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację kapitałów własnych:

- a) przeprowadza się drogą spisu z natury, którego wartości następnie porównuje z wartościami księgowymi oraz wyjaśnia i rozlicza ewentualnych różnice.
- b) **przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich wartości.**
- c) nie przeprowadza się; czyni się to tylko na dzień zakończenia działalności oraz na dzień poprzedzający postawienie jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości - drogą spisu z natury.

10. Saldo Ma konta „Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów” informuje o tym, że:

- a) rzeczywista wartość towarów w cenie nabycia jest wyższa od ich wartości w cenie ewidencyjnej.
- b) **rzeczywista wartość towarów w cenie nabycia jest niższa od ich wartości w cenie ewidencyjnej.**
- c) księgowanie jest błędne – na tym koncie nie może wystąpić saldo Ma.

11. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów wynikające z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń, zgodnie z UoR wykazuje się w bilansie jako:

- a) zobowiązania.
- b) rozliczenia międzyokresowe.
- c) **rezerwy na zobowiązania.**

12. Stocznia S.A. stosująca krajowe standardy rachunkowości jest w trakcie realizacji kontraktu długoterminowego na budowę jachtu. Na dzień bilansowy oszacowano, iż w związku z błędnym zaplanowaniem kosztów budowy, nieunikniona jest strata na kontrakcie w wysokości 1.000.000 zł. Jednostka nie ma praktycznej możliwości wycofania się z kontraktu, gdyż kary umowne wynoszą 2.000.000 zł. W związku z powyższym na dzień bilansowy jednostka:

- a) powinna utworzyć odpis aktualizujący wartość jachtu w kwocie 1.000.000 zł.
- b) **powinna utworzyć rezerwę w kwocie 1.000.000 zł.**
- c) nie powinna ujmować skutków planowanej straty, gdyż kontrakt nie został jeszcze zakończony.

13. W jednostce sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości, wynik na sprzedaży towarów i materiałów jest możliwy do ustalenia w rachunku zysków i strat sporządzonym:

- a) tylko w wariantcie porównawczym.
- b) tylko w wariantcie kalkulacyjnym.
- c) **tak w wariantcie porównawczym jak i kalkulacyjnym.**

14. Zgodnie z MSSF 15 jednostka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Przykładem kosztów ujmowanych jak wyżej są koszty:
- przygotowania oferty mającej na celu zachęcenie do podpisania umowy.
  - premię płaconej pracownikom od podpisanych nowych umów.**
  - budowy modelu przestrzennego instalacji będącej przedmiotem przetargu.
15. Otrzymane z budżetu dotacje i dopłaty do cen sprzedaży towarów zgodnie z ustawą o rachunkowości ujmowane są:
- w przychodach ze sprzedaży towarów.**
  - w pozostałych przychodach operacyjnych.
  - w przychodach przyszłych okresów.
16. Jeżeli jednostka stosująca MSR zmienia sposób klasyfikacji pozycji sprawozdawczych to dokonuje przekwalifikowania informacji porównawczych i:
- wprowadza stosowne korekty w księgach rachunkowych roku poprzedniego.
  - wprowadza stosowne korekty w księgach rachunkowych roku bieżącego.
  - ujawnia informacje dotyczące przeklasyfikowania w sprawozdaniu finansowym.**
17. W jednostce handlowej, która przyjęła w polityce rachunkowości zasady wyceny przychodów i rozchodów towarów według cen ewidencyjnych na poziomie cen sprzedaży brutto, powstają:
- dwa rodzaje odchyleń kredytowych – z tytułu marży i z tytułu podatku VAT.**
  - dwa rodzaje odchyleń debetowych – z tytułu marży i z tytułu podatku VAT.
  - odchylenia debetowe z tytułu podatku VAT i kredytowe z tytułu marży.
18. Spółka sporządza rachunek zysków i strat za 20X1 r., zgodnie z załącznikiem nr 1 ustawy o rachunkowości. Informacja o tym, że w roku sprawozdawczym spółka sprzedała nieruchomość inwestycyjną za cenę sprzedaży 700.000 zł, oraz że wartość nieruchomości w księgach rachunkowych wynosiła 600.000 zł. powinna być zaprezentowana w rachunku zysków i strat za 20X1 r w pozycji:
- pozostałe przychody operacyjne wartość 700.000 zł i w pozycji: pozostałe koszty operacyjne wartość 600.000 zł.
  - pozostałe przychody operacyjne wartość 100.000 zł.**
  - przychody finansowe wartość 700.000 zł i w pozycji: koszty finansowe wartość 600.000 zł.
19. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji prowadzi księgi rachunkowe od momentu:
- dokonania wpisu do KRS.
  - zawarcia umowy spółki.**
  - powołania zarządu lub pełnomocnika.
20. Kapitał własny spółki z ograniczoną odpowiedzialnością objętej postępowaniem restrukturyzacyjnym pomniejsza się o:
- pożyczki od udziałowców.
  - należne wkłady na poczet kapitału.
  - udziały własne.**
21. W wersji porównawczej rachunku zysków i strat w pozycji „Podatki i opłaty” zostanie wykazany m.in.
- naliczony podatek od towarów i usług w związku z zakupem towarów handlowych.
  - podatek od nieruchomości.**
  - podatek dochodowy odroczony wynikający ze zmiany stanu dodatnich różnic przejściowych.
22. Spółka publiczna, stosująca MSSF prowadzi zdywersyfikowaną działalność i w konsekwencji wyodrębniła 23 segmenty sprawozdawcze, dla których ujawnia wymagane standardem MSSF 8 informacje o wynikach, aktywach i zobowiązaniach. Prawdziwym jest przy tym stwierdzenie, że standard MSSF 8 określa:
- minimalny limit ilości wyodrębniania segmentów operacyjnych, nie określa maksymalnego limitu ilości segmentów operacyjnych.
  - iż minimalna ilość wyodrębnionych segmentów sprawozdawczych to 2, a maksymalna ilość segmentów **sprawozdawczych to 10.**
  - iż może występować praktyczny limit ilości segmentów sprawozdawczych, po przekroczeniu którego informacje o segmentach mogą być zbyt szczegółowe.**

23. W jednostce stosującej krajowe standardy rachunkowości i sporządzającej rachunek zysków i strat według załącznika nr 1 ustawy o rachunkowości koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych są prezentowane:
- zawsze w pozycji inne koszty operacyjne.
  - w pozycji zmiana stanu produktów – w razie stosowania przez jednostkę wariantu porównawczego rachunku zysków i strat, chyba że stanowią rezultat niespodziewanych zdarzeń, np. utrata stałego odbiorcy.**
  - jako koszt wytworzenia sprzedanych produktów, w każdym przypadku, przy założeniu stosowania przez jednostkę wariantu kalkulacyjnego rachunku zysków i strat.
24. Zgodnie z ustawą o rachunkowości przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną o okresie realizacji dłuższym niż 6 miesięcy, wykonanej w istotnym stopniu, ustala się za dany rok obrotowy:
- w kwocie wystawionych faktur sprzedaży.
  - w kwocie wynikającej ze stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można go wiarygodnie ustalić.**
  - w kwocie otrzymanych płatności.
25. Zgodnie z ustawą o rachunkowości udzielenie poręczenia wekslowego, a następnie pogorszenie sytuacji finansowej wystawcy weksła, polegające na zaprzestaniu przez niego spłaty zobowiązań zabezpieczonych wekslem, może być przesłanką do:
- utworzenia rezerwy przez poręczyciela w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.
  - utworzenia rezerwy przez poręczyciela w ciężar kosztów finansowych.**
  - utworzenia rezerwy przez poręczyciela w ciężar kosztów finansowych, ale dopiero po skorzystaniu przez dostawcę z uprawnień wynikających z weksła.
26. Zgodnie z krajowym standardem rachunkowości podstawową funkcją odroczonego podatku dochodowego jest zniwelowanie różnic między momentem rozpoznania kosztów oraz przychodów według zasad rachunkowych i podatkowych. Opisana zasada dotyczy różnic o charakterze:
- trwałym.
  - przejściowym.**
  - zarówno trwałym jak i przejściowym.
27. Jednostka stosująca MSR jako podstawę sporządzania sprawozdania finansowego klasyfikuje, nabytą w celach spekulacyjnych, opcję walutową jako składnik aktywów finansowych wyceniany po początkowym ujęciu w:
- wartości godziwej przez wynik finansowy.**
  - wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
  - zamortyzowanym koszcie.
28. Spółka stosująca ustawę o rachunkowości, nie mająca prawa do uproszczeń o których mowa w art. 28 b ust 1 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości lokaty bankowe, które zostały zdeponowane na krótki termin:
- musi zakwalifikować do kategorii pożyczki udzielone i należności własne.
  - kwalifikuje do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.
  - zalicza do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu.**
29. Zasady (polityka) rachunkowości jednostki powinna być zmieniona, jeśli w jednostce:
- przyjęto nowe zasady w odniesieniu do zdarzeń dotychczas uznawanych za nieistotne.
  - podjęto decyzję o rozpoczęciu stosowania Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.**
  - przyjęto nowe zasady w odniesieniu do nowych zdarzeń i transakcji.

30. Spółka prowadzi rachunkowość według ustawy o rachunkowości, stosuje krajowe standardy rachunkowości i przekracza parametry dające ustawowe prawo do uproszczeń. Spółka podpisała umowę leasingu maszyny drukarskiej. Opłata leasingowa składa się z dwóch elementów: stałej opłaty miesięcznej oraz dodatkowej opłaty uzależnionej od liczby skserowanych stron. Spółka weryfikuje rodzaj zawartej umowy (leasing finansowy lub operacyjny) na podstawie art. 3 ust.4 p. 4 ustawy o rachunkowości, tj. porównuje sumę opłat pomniejszonych o dyskonto z wartością rynkową przedmiotu umowy. W celu poprawnej weryfikacji zawartej umowy, dokonując takiego porównania spółka powinna uwzględnić:

- a) **wyłącznie stałą opłatę miesięczną.**
- b) wyłącznie dodatkową opłatę uzależnioną od liczby wydrukowanych stron.
- c) zarówno stałą opłatę miesięczną, jak również dodatkową opłatę uzależnioną od liczby wydrukowanych stron.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Począwszy od 1 września 2021 roku MATA S.A. realizuje projekt budowy sieci komputerowej obsługującej docelowo całą spółkę, który na dzień bilansowy 31 grudnia 2021 roku jest niezakończony. W okresie od 1 września do 31 grudnia 2021 roku miały miejsce następujące zdarzenie związane z budową sieci komputerowej:

- 1) 15 września otrzymano fakturę od BETA Sp. z o.o. na kwotę netto 105 000 zł za I etap budowy, polegający na okablowaniu przedsiębiorstwa. Termin płatności 120 dni.
- 2) 25 września zakupiono serwer sieciowy. Otrzymano fakturę od firmy MAGMA Ltd. na kwotę 20 000 euro z datą wystawienia 25 września i terminem płatności 180 dni.
- 3) 1 października zaciągnięto pożyczkę od firmy ALFA S.A. pod budowę sieci komputerowej na kwotę 100.000 zł. Zgodnie z umową pożyczki MATA S.A. musi zwrócić kwotę 105.000 zł w dniu 31 marca 2022 roku. Pożyczka została przekazana na wydzielony rachunek bankowy, oprocentowany 1% w skali rocznej.
- 4) W związku z zalaniem kilku pomieszczeń po gwałtownej burzy BETA Spółka z o.o. dokonała wymiany części okablowania. 15 listopada otrzymano fakturę na kwotę netto 10.000 zł z terminem płatności 60 dni. Faktura została zaakceptowana.
- 5) 15 grudnia za kwotę 25.000 zł netto zakupiono oprogramowanie niezbędne do uruchomienia sieci.
- 6) Wstępna instalacja oprogramowania została wykonana po godzinach przez pracownika MATA S.A. zatrudnionego na podstawie umowy zlecenie. 20 grudnia pracownik wystawił rachunek na kwotę brutto 2000 zł. (student informatyki do 26 roku życia, bez składek ZUS i PIT).
- 7) 28 grudnia podpisano umowę na końcowe prace związane z instalacją oprogramowania sieciowego przez firmę zewnętrzną. Przekazano zaliczkę w kwocie netto 10.000 zł, którą opłaconą z rachunku na który wcześniej przelane zostały środki z pożyczki od ALFA S.A.
- 8) 31 grudnia bank naliczył odsetki od dodatniego salda na rachunku bankowym, na który przekazano środki z pożyczki od firmy ALFA S.A. w kwocie 200 zł.
- 9) Proszę przyjąć kursy EUR/PLN: 24 września 2021 - 4,5272; 25 września – 4,5280 i 31 grudnia 2020 - 4,6148.
- 10) MATA S.A. sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i stosuje krajowe standardy rachunkowości.
- 11) MATA S.A. stosuje między innymi poniższe konta:
  - 010 – Środki trwałe
  - 020 – Wartości niematerialne i prawne
  - 080 – Środki trwałe w budowie
  - 131-2 – Wydzielony rachunek bankowy - pożyczka
  - 200 – Rozrachunki z dostawcami
  - 230 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
  - 241 – Otrzymane pożyczki
  - 242 – Przekazane zaliczki
  - 248 – Pozostałe rozrachunki
  - 402 – Koszty usług obcych
  - 404 – Koszty wynagrodzeń
  - 755-1 – Koszty finansowe z tytułu odsetek
  - 755-2 - Koszty finansowe z tytułu ujemnych różnic kursowych
  - 760-1 – Przychody finansowe z tytułu odsetek
  - 760-2 – Przychody finansowe z tytułu dodatnich różnic kursowych
  - 765 – Pozostałe koszty operacyjne

Dyspozycje:

Proszę w tabeli zamieszczonej w **Rozwiązaniu** wskazać sposób ujęcia w księgach rachunkowych operacji związanych z budową sieci komputerowej w okresie od 15 września do 31 grudnia 2021 roku. Należy pominąć skutki w podatku od towarów i usług oraz założyć, że spółka prowadzi ewidencję kosztów wyłącznie w układzie rodzajowym. Tam gdzie kwoty nie są podane wyliczyć i wpisać ich wartość.

Rozwiązanie wzorcowe:

Treść operacji gospodarczej	Data	Kwota w zł	Konto Dt (numer)	Konto Ct (numer)
1. Faktura od BETA Spółka z o.o.	2021.09.15	105.000	080	248 lub 200
2. Faktura od MAGMA Ltd (20.000*4,5272)	2021.09.25	90.544	080	248 lub 200
3. Zaciągnięcie pożyczki od ALFA S.A	2021.10.01	100.000	131-2	241
4. Faktura od BETA Spółka z o.o. za wymianę okablowania	2021.11.15	10.000	765	248 lub 200
5. Zakup oprogramowania	2021.12.15	25.000	080	248 lub 200
6. Instalacja oprogramowania przez pracownika	2021.12.20	2.000	080	230
7. Zaliczka na poczet budowy sieci <i>(nie zalicza się do środków trwałych w budowie)</i>	2021.12.28	10.000	242	131-2
8. Odsetki od dodatniego salda na wydzielonym rachunku bankowym	2021.12.31	200	131-2	080
9. Naliczenie różnic kursowych od zobowiązania wobec MAGMA Ltd $20.000*(4,6148-4,5272)$	2021.12.31	1.752	080	248 lub 200
10. Naliczenie odsetek od pożyczki $50\% \times 5000 = 2500$ <i>Akceptowalne (a nawet dokładniejsze) jest wyliczenie odsetek przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (IRR). W takim wypadku kwota odsetek na dzień bilansowy wyniesie 2.469,51 zł, UoR, art. 28 ust. 1 pkt 8</i>	2021.12.31	2.500	080	241

Zadanie 2

Założenia:

1. Przedsiębiorstwo Alfa zajmuje się produkcją opakowań z plastiku oraz opakowań z biopolimerów. Produkcja odbywa się na dwóch wydziałach podstawowych. Na wydziale pierwszym produkowane są opakowania z plastiku a na wydziale drugim opakowania z biopolimeru. Wydziały podstawowe są traktowane jako ośrodki samodzielnie generujące strumienie pieniężne.
2. W Alfa wykorzystywane są także aktywa wspólne takie jak wydziały działalności pomocniczej oraz aktywa wykorzystywane w sprzedaży i działalności administracyjnej.
3. Alfa sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości a w swej polityce rachunkowości zapisała, że stosuje krajowe standardy rachunkowości.
4. Niekorzystne zmiany w przepisach unijnych w zakresie opakowań plastikowych sprawiają, że popyt na nie systematycznie maleje. Sytuacja ta jest zdaniem kierownictwa Alfa przesłanką utraty wartości, której skutki należy oszacować. Podstawą szacunków są ustalenia zawarte w następujących punktach założeń.
5. Wartość księgowa aktywów (w tys. zł) jest następująca:

Wydział opakowań plastikowych	Wydział opakowań z biopolimerów	Aktywa wspólne	Razem
8 000	4 000	4 500	16 500

6. Na podstawie profesjonalnego osądu roli ekonomicznej aktywów wspólnych oszacowano, że ich część o wartości 3 000 tys. zł można przypisać do ośrodków działalności podstawowej (wydziałów produkcyjnych) w stosunku do ich wartości księgowej. Pozostała część aktywów wspólnych nie może być, na rozsądnych i spójnych zasadach, przypisana do wydziałów produkcyjnych.
7. Nie jest możliwe oszacowanie ceny sprzedaży ośrodków generujących strumienie pieniężne.
8. Wartość użytkowa wydziałów produkcyjnych oszacowana na podstawie prognozy zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych jest następująca (w tys. zł):

Wydział opakowań plastikowych	Wydział opakowań z biopolimerów	Razem
9 000	8 000	17 000

Dyspozycje:

Proszę ustalić, czy doszło do utraty wartości aktywów, a jeżeli tak to których i w jakiej wysokości. Ustaleń dokonać w trzech krokach wg załączonego układu w części przeznaczonej na **Rozwiązanie**. Proszę o przywołanie właściwych regulacji prawnych, w oparciu o które dokonano osądu.

Rozwiązanie wzorcowe:**Krok 1.****Ustalenie wartości bilansowej wydziałów podstawowych po przypisaniu aktywów wspólnych:**

	Wydział opakowań plastikowych	Wydział opakowań z biopolimerów
Wartość przed rozliczeniem aktywów wspólnych	8 000	4 000
Rozliczenie aktywów wspólnych w kwocie 3000 w proporcji do wartości księgowej (8000:4000; 2:1)	2 000	1 000
Wartość po rozliczeniu aktywów wspólnych	10 000	5 000

Krok 2.**Porównanie wartości księgowej z wartością użytkową**

	Wydział opakowań plastikowych	Wydział opakowań z biopolimerów
Wartość księgowa przed odpisem z tytułu utraty wartości z uwzględnieniem aktywów wspólnych	10 000	5 000
Wartość użytkowa	9 000	8 000
Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości	1 000	0

Krok 3.**Rozliczenie odpisu z tytułu utraty wartości na wydziały produkcji podstawowej oraz aktywa wspólne**

w stosunku do wartości księgowej, czyli w relacji 4:1 (8000:2000 z kroku 1):

- wydział opakowań plastikowych - 800
- aktywa wspólne – 200

	Obliczenia	Kwota odpisu
Aktywa na wydziale opakowań plastikowych	$4/5 \times 1000 =$	800
Aktywa na wydziale opakowań z biopolimerów	Brak utraty wartości	0
Aktywa wspólne	$1/5 \times 1000 =$	200
Razem		1 000

Zadanie 3

Założenia:

Spółka akcyjna (dalej Spółka) jest producentem artykułów w branży sprzętu AGD. Spółka w swym modelu biznesowym stosuje różne sposoby aktywizacji sprzedaży. I tak:

- b) odbiorcom produktu P udziela rabaty potransakcyjnej w wysokości 6%, nabywcom produktu Q udziela gwarancji dwuletniej. Warunki gwarancji nie odbiegają od warunków oferowanych przez innych producentów tego produktu. Dział finansowo-księgowy posiada dokumentację, z której wynika, że:
- prawdopodobieństwo wystąpienia usterki w produkcie Q wynosi 6% - oszacowane na podstawie rzeczywistych danych historycznych,
  - średni koszt naprawy usterki w poprzednich latach wyniósł 500,00 zł.

W roku obrotowym X:

1. zawarto umowę z kontrahentem A – odbiorcą produktu P, zgodnie z którą będzie mu udzielany rabat potransakcyjny w wysokości 6%;
2. sprzedano 150 tys. sztuk produktu Q za łączną kwotę 285 000 tys. zł. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów Q wyniósł 190 000 tys. zł.

W roku obrotowym X+1 w styczniu Spółka wystawiła dokument korygujący – fakturę korygującą - jako rozliczenie rabatu potransakcyjnego dotyczącego sprzedaży grudniowej produktu P.

Zarząd Spółki podpisał roczne sprawozdanie finansowe w dniu 15 lutego X+1 roku, które zostało sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Spółka sporządza rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym.

Dyspozycje:

1. Proszę, w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie** zadania podać sposób ujęcia w księgach rachunkowych Spółki (dekrety) udzielenia i rozliczenia rabatu potransakcyjnego dla kontrahenta A wraz ze wskazaniem dokumentu księgowego dokumentującego tę operację w księgach roku X i X+1
2. Proszę ustalić zysk (stratę) ze sprzedaży na dzień bilansowy produktu Q z wyodrębnieniem poszczególnych etapów powstawania ww. wyniku, zgodnych z zakresem informacji określonym w ustawie o rachunkowości dotyczącym rachunku zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym. W przypadku konieczności dodatkowych obliczeń (np. oszacowania rezerw) podać formułę liczenia.

W Spółce stosowany jest wykaz kont księgowych obejmujący m.in. konta:

- 130 – Rachunki i kredyty bankowe
- 200 – Rozrachunki z odbiorcami
- 201 – Rozrachunku z dostawcami
- 222 – Rozrachunki publicznoprawne
- 600 – Produkty gotowe
- 700 – Sprzedaż produktów
- 701 – Koszt sprzedanych produktów
- 761 – Pozostałe koszty operacyjne
- 840 – Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1. Udzielenie i rozliczenie rabatu potransakcyjnego dla kontrahenta A wraz ze wskazaniem dowodu księgowego dokumentującego tę operację w księgach roku X i X+1.

Księgi rachunkowe w roku X

L.p.	Treść operacji gospodarczej	Rodzaj dowodu	Wn	Ma
1.	Oszacowanie rabatu potransakcyjnego dla kontrahenta A	PK	700	200

Księgi rachunkowe w roku X+1

L.p.	Treść operacji gospodarczej	Rodzaj dowodu	Wn	Ma
1.	Rozliczenie rabatu – korekta podatek VAT należnego	faktura korygująca	200	222

Ad 2. Zysk (strata) ze sprzedaży na dzień bilansowy produktu Q.

L.p.	Pozycja rachunku zysków i strata	Kwota w tys. zł
A.	Przychody netto ze sprzedaży produktów	285 000
B.	Koszt sprzedanych produktów	190 000
C.	Koszty sprzedaży Koszty sprzedaży są równe wartości rezerwy na gwarancje standardowe Obliczenie wartości rezerwy na gwarancje standardowe: $150 \text{ tys.} \times 6\% \times 500 \text{ zł} = 4 500 \text{ tys. zł}$	4 500
D.	Koszty ogólnego zarządu	0
E.	Zysk (strata ze sprzedaży):	90 500

Zadanie 4

Założenia:

Główny księgowy spółki „MegaMech Auto” Sp. z o.o. zajmującej się mechaniką pojazdową oraz sprzedażą części zamiennych i akcesoriów samochodowych przed zamknięciem ksiąg za rok obrotowy 202X przeprowadza w lutym 202X+1 roku wybiórczo weryfikację księgowania dokonanych w systemie finansowo księgowym przez osoby z podległego mu pionu finansowo-księgowego. Do weryfikacji wybrał 4 zagadnienia. Zagadnienia zostały wyspecyfikowane w tabeli zamieszczonej w **Rozwiązaniu** zadania.

Polityka rachunkowości Spółki oparta jest na ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości.

Dyspozycje:

Na podstawie danych zawartych w Założeniach i w tabeli zamieszczonej w **Rozwiązaniu** oceń, które zdarzenia gospodarcze zostały poprawnie zaklasyfikowane i ujęte w księgach Spółki, a które wymagają korekty. Oceny należy dokonać przez obwiedzenie słów **TAK** lub **NIE** jako akceptacji klasyfikacji zdarzeń i sposobu ich ujęcia w księgach rachunkowych. Odpowiedź należy uzasadnić (tak pozytywną jak i negatywną) W przypadku zaznaczenia NIE zaproponować ujęcie prawidłowe.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia Akceptacja klasyfikacji i ujęcia w księgach TAK / NIE Uzasadnienie oceny i ewentualne ujęcie prawidłowe
1.	<p>Na zlecenie Spółki została przeprowadzona rozbiórka budynku garażowego. Budynek garażowy nie był całkowicie umorzony. W miejsce wyburzonego garażu Spółka planuje wybudować stację diagnostyczną pojazdów. Prace budowlane zostały rozpoczęte w listopadzie 202X roku. Wartość początkową nowego środka trwałego powiększono o nakłady na wyburzenie garażu oraz wartość netto tej wyburzonej budowli</p> <p>Akceptacja klasyfikacji i ujęcia w księgach TAK ☒ (odpowiedź zaznacz przez obwiedzenie)</p> <p>Uzasadnienie oceny i ewentualne ujęcie prawidłowe <i>Wydatki poniesione na wyburzenie budynku, jako nakłady związane z wytworzeniem nowego środka trwałego (usługi obce), będą elementem jego wartości początkowej. Natomiast niezamortyzowana wartość środka trwałego podlegającego rozbiórce/likwidacji powinna być bezpośrednim kosztem okresu, w którym miała miejsce likwidacja - art. 32 ust 4 ustawy o rachunkowości.</i></p>
2	<p>W październiku 202X roku w Spółce była kontrola wydatkowania środków z programu unijnego na realizację projektu związanego z podniesieniem kompetencji pracowników na rynku pracy – szkolenia językowe dla zatrudnionych pracowników. Spółka, dotację otrzymaną w styczniu 202X r. potraktowała jako pośrednio związaną z działalnością podstawową. Kontrola zakwestionowała niektóre z poniesionych wydatków i w grudniu 202X wydana została decyzja o konieczności zwrotu 5 tys. zł z przyznaných środków. Spółka nie odwołała się od decyzji, a zwrot dotacji dokonany przelewem bankowym potraktowała jako pozostałe koszty operacyjne, które w rachunku zysków i strat finalnie skorygowały pozostałe przychody operacyjne.</p> <p>Akceptacja klasyfikacji i ujęcia w księgach ☒ NIE (odpowiedź zaznacz przez obwiedzenie)</p> <p>Uzasadnienie oceny i ewentualne ujęcie prawidłowe <i>Otrzymane dofinansowanie, które wiąże się tylko pośrednio z działalnością operacyjną jednostki powoduje, że środki, które wpłyną na rachunek bankowy zwiększają jednorazowo albo stopniowo za pośrednictwem rozliczeń międzyokresowych na dobro pozostałych przychodów operacyjnych. Zwrot środków pieniężnych - uwzględniając powyższe wyjaśnienia - pomniejsza finalnie pozostałe przychody operacyjne, tak jak jest to wskazane w zadaniu.</i></p>

3	<p>W listopadzie 202X r. nastąpiło włamanie do objętego ewidencją ilościowo- wartościową magazynu części zamiennych. Skradziono znaczną ilość towarów. Spółka drogą spisu z natury ustaliła wielkość i wartość straty – 150 tys. zł. Kradzież zgłoszono policji. Do dnia przeprowadzenia weryfikacji dochodzenie nie zostało zakończone, co oznacza że nie nastąpi to prawdopodobnie do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego (31.03.202X+1 r.). Nie ma postanowienia o znalezieniu sprawców ani o umorzeniu dochodzenia.</p> <p>W związku z faktem, że zgodnie z art. 27 ust. 2 UoR ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a ewidencyjnym należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, niedobory do wyjaśnienia zaprezentowano za pomocą zapisu: <i>WINIEN – Konto 240 „Pozostałe rozrachunki” – (kwoty do wyjaśnienia) – 150 tys. zł oraz odpowiednio MA konto 330 „Towary” 150 tys. zł</i></p> <p>Akceptacja klasyfikacji i ujęcia w księgach TAK ☒ <i>(odpowiedź zaznacz przez obwiedzenie)</i></p> <p>Uzasadnienie oceny i ewentualne ujęcie prawidłowe <i>Na dzień bilansowy i prawdopodobnie do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego dochodzenie policyjne nie zostanie zakończone. Niedobór wykazany na koncie 240 stanowi roszczenie wobec nieznanymi osób trzecich, nie spełnia on warunków zakwalifikowania do aktywów, gdyż nie jest to zasób kontrolowany przez spółkę i bardzo wątpliwe jest, czy przyniesie w przyszłości korzyści. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego roszczenia w pełnej kwocie niedoboru. Na koniec roku obrotowego 202X r. powinien zostać utworzony odpis aktualizujący wartość roszczenia w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.</i></p>
4	<p>Spółka sprzedała w czerwcu 202X r. środek trwały - samochód dostawczy. Samochód był w całości umorzony, natomiast na rozliczeniach międzyokresowych czynnych pozostała nierozliczona kwota 100,00 zł ubezpieczenia OC (ubezpieczenie zawarte było na okres 12 miesięcy od stycznia do grudnia 202Xr.) Pozostająca na krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych kosztów kwota 100,00 zł została odniesiona w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.</p> <p>Akceptacja klasyfikacji i ujęcia w księgach ☒ NIE <i>(odpowiedź zaznacz przez obwiedzenie)</i></p> <p>Uzasadnienie oceny i ewentualne ujęcie prawidłowe <i>Polityka rachunkowości Spółki oparta jest na ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości. Zgodnie z KSR 4 Utrata wartości aktywów (pkt 6.3.30.).</i></p>

Zadanie 5

Założenia:

Firma jest producentem leków. W latach 2020-2021 w spółce prowadzone były prace nad opracowaniem nowego leku z kategorii suplementów diety. Całkowite koszty w latach 2020-2021 wyniosły 2.000.000 zł co przedstawia tabela zamieszczona w części przeznaczony na **Rozwiązanie**. Spółka rozważa możliwość aktywowania części poniesionych kosztów jako „Wartości niematerialne i prawne”.

Dyspozycje:

Oceń, które koszty powinny zostać uwzględnione w wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych poprzez zapisanie wyrazu **TAK** lub **NIE** w kolumnie 4 w tabeli w części przeznaczony na **Rozwiązanie**.

Rozwiązanie wzorcowe:

Okres	Opis	Kwota	Czy nakłady powinny być uwzględnione w wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych? TAK/NIE
1	2	3	4
Luty-marzec 2020	Badania marketingowe mające na celu identyfikację potrzeb klientów. Badania zakończone decyzją o rozpoczęciu prac nad lekiem wspomagającym układ odpornościowy	200 000,00	Nie
Kwiecień-czerwiec 2020	Przegląd substancji czynnych, dla których wygasła ochrona patentowa. Wybór 3 substancji do dalszych prac laboratoryjnych	150 000,00	Nie
Lipiec-wrzesień 2020	Prace laboratoryjne mające na celu syntezę nowego leku	400 000,00	Nie
Październik-grudzień 2020	Badania kliniczne nad skutecznością nowego leku – faza zakończona niepowodzeniem	200 000,00	Nie
Styczeń-marzec 2021	Ponowne prace laboratoryjne mające na celu syntezę nowego leku	300 000,00	Nie
Kwiecień-maj 2021	Badania kliniczne nad skutecznością nowego leku – faza zakończona powodzeniem	200 000,00	Nie
2 czerwca 2021	W związku z optymistycznymi prognozami w zakresie sprzedaży - decyzja zarządu o rozpoczęciu prac rozwojowych mających na celu rozpoczęcie produkcji seryjnej przeznaczonej na sprzedaż		X
Czerwiec-sierpień 2021	Przygotowaniu dokumentacji na potrzeby dopuszczenia leku do obrotu przez Narodowy Instytut Leków	150 000,00	Tak
Wrzesień 2021	Obowiązkowa produkcja próbnej serii produktów.	100 000,00	Tak
Październik 2021	Utylizacja próbnej serii produktów (zakaz odsprzedaży stosownie do obowiązujących przepisów farmaceutycznych).	50 000,00	Tak
Listopad 2021	Kampania marketingowa w prasie i telewizji poprzedzająca wprowadzenie nowego produktu na rynek	200 000,00	Nie
Grudzień 2021	Produkcja pierwszej serii przeznaczonej do normalnej sprzedaży	50 000,00	Nie
	Razem	2.000000,00	

Zadanie 6*Założenia:*

Spółka NATALI (dalej NATALI) sporządza swoje pierwsze sprawozdanie finansowe przygotowane zgodnie z MSSF na datę sprawozdawczą 31 grudnia 2021 roku. Sprawozdanie to obejmuje jeden okres danych porównywalnych.

Analiza przeprowadzona na dzień przejścia ujawniła konieczność wprowadzenia korekt w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzanego dotychczas zgodnie z prawem krajowym celem zachowania zgodności z MSSF. Korekty wynikają z opisanych poniżej sytuacji:

1. Wartości niematerialne pozyskane w wyniku połączenia jednostek gospodarczych nie obejmowały 300 mln zł związanych z pozycjami, które zgodnie z MSSF 3 należałoby wycenić i zaprezentować osobno (relacje z klientami oraz nieopatentowane technologie). Połączenie jednostek gospodarczych, o którym mowa w niniejszym punkcie miało miejsce 20 grudnia 2019 roku i skutkowało rozpoznaniem wartości firmy w kwocie 1.360 mln zł; potencjalna amortyzacja ujawnionych na dzień przejścia wartości niematerialnych jest nieistotna. Stosując zwolnienie MSSF 1 dotyczące połączeń jednostek gospodarczych NATALI wybrała jako datę pierwszego zastosowania MSSF 3 datę 15 grudnia 2019 roku.
2. Ze względu na swój strategiczny charakter części zamienne o wartości 350 mln zł powinny być uznane za środek trwały oraz amortyzowane. Na dzień przejścia wymagane umorzenie oszacowano na 200 mln zł. W ramach lokalnych regulacji prawnych części zamienne ujmowane były jako zapasy w aktywach krótkoterminowych.
3. Zgodnie z lokalnymi przepisami NATALI tworzy Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) i zarządza nim w imieniu swoich pracowników. Środki Funduszu gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bankowym; NATALI ma ograniczoną możliwość dysponowania tymi środkami nie może z nich korzystać w celu osiągnięcia przychodów. W ramach lokalnych regulacji prawnych NATALI wykazuje w bilansie oddzielnie saldo ZFŚS w kwocie 90 mln zł (w pozycji „fundusze specjalne”) i aktywa ZFSS (udzielone pożyczki - 65 mln zł oraz środki pieniężne na wyodrębnionym rachunku - 25 mln zł).

NATALI stosuje między innymi następujące konta:

010 – Rzeczowe aktywa trwałe

021 – Wartość firmy

022 – Wartości niematerialne

030 – Aktywa finansowe wyceniane w cenie nabycia

031 – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

070 – Umorzenie rzeczowych aktywów trwałych

310 – Zapasy

139 – Środki pieniężne

240 – Udzielone pożyczki

803 – Inne całkowite dochody

805 – Zyski zatrzymane

850 – Fundusze specjalne

870 – Odroczonego podatku dochodowego

Dyspozycje:

W tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie** przedstaw, na dzień przejścia, sposób ujęcia (treść, kwota, dekret) korekt związanych z przejściem z lokalnych regulacji prawnych z zakresu rachunkowości na MSSF bez uwzględniając możliwych skutków w odroczonego podatku dochodowym.

Rozwiązanie wzorcowe:**Tabela 1**

Treść operacji gospodarczej	Kwota w mln zł	Dt	Ct
Założenia – Sytuacja 1 Ujęcie relacji z klientami oraz nieopatentowanych technologii	300	022	021
Założenia – Sytuacja 2 Reklasyfikacja i wycena strategicznych części zamiennych	350 200	010 805	310 070
Założenia – Sytuacja 3 Eliminacja sald ZFŚS	90 65 25	850	240 139

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Wzrost wartości rezerwy na ryzyko ogólne w banku spółdzielczym:
  - a) spowoduje zwiększenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.
  - b) **spowoduje zmniejszenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.**
  - c) pozostanie bez wpływu na poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.

2. Nieruchomość przejęta z tytułu niespłaconego przez dłużnika kredytu, bank wyceni w:
  - a) wartości odpowiadającej kwocie niespłaconego długu.
  - b) mniejszej z dwóch: wartości godziwej lub wartości odpowiadającej kwocie niespłaconego długu.
  - c) **wartości godziwej.**

3. W wyniku transakcji sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (po cenie ustalonej na moment zawarcia transakcji) zasób posiadanych przez bank papierów wartościowych:
  - a) zmniejszy się.
  - b) zwiększy się.
  - c) **nie ulegnie zmianie.**

4. W zespole 1, zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków, bank ewidencjonuje operacje z:
  - a) **udziałem środków pieniężnych i operacje z podmiotami finansowymi.**
  - b) podmiotami niefinansowymi.
  - c) instytucjami rządowymi i samorządowymi.

5. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, SKOK wycenia według:
  - a) **wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi na fundusz z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu.**
  - b) skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.
  - c) według wartości określonej w umowie.

6. Należności z tytułu pożyczek i kredytów, udzielonych osobom innym niż osoby fizyczne, na cele związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, SKOK klasyfikuje na podstawie:
  - a) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.
  - b) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
  - c) **kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.**

7. W rachunkowości prowadzonej w bankach konto syntetyczne to przewidziane planem kont urządzenie:
  - a) **księgi głównej zawierające zapisy o zdarzeniach w ujęciu systematycznym.**
  - b) księgi głównej zawierające zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej.
  - c) przeznaczone w szczególności do ewidencjonowania według wartości nominalnej udzielonych lub otrzymanych przez bank zobowiązań o charakterze finansowym lub gwarancyjnym.

8. Zapisów w księgach rachunkowych banku dokonuje się:
  - a) do ostatniego dnia miesiąca ujmując wszystkie zdarzenia gospodarcze z danego okresu sprawozdawczego.
  - b) w dowolnym terminie, ujmując wszystkie zdarzenia gospodarcze i odnosząc je do okresów sprawozdawczych, których zdarzenia te dotyczą.
  - c) **codziennie, ujmując wszystkie zdarzenia gospodarcze każdego dnia operacyjnego i odnosząc do okresów sprawozdawczych, których zdarzenia te dotyczą.**

9. Zapisów w księgach rachunkowych banku dokonuje się w:
- a) **wyłącznie w złotych i groszach.**
  - b) złotych, o ile informacje o stosowanych zaokrągleniach są zawarte w ustalonych zasadach (polityce) rachunkowości stosowanych przez bank oraz nie wpływają one istotnie na ich zniekształcenie.
  - c) złotych i groszach lub w walutach obcych, w których wykonywane są operacje.
10. Do wyniku z tytułu odsetek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej zalicza się:
- a) **koszty z tytułu odsetek niewymagalnych od zobowiązań kasy przypadające za okres sprawozdawczy.**
  - b) otrzymane w bieżącym okresie sprawozdawczym przychody z tytułu odsetek przypadające za następne okresy sprawozdawcze.
  - c) dyskonto oraz odsetki otrzymane z góry, przypadające na następne okresy sprawozdawcze.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W lutym 2019 roku w Banku Spółdzielczym miały miejsce następujące zdarzenia, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić tabelę załączoną w części przeznaczony na **Rozwiązanie** podając w niej dekrety operacji gospodarczych zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		Kwota	WINIEN	MA
1.	Osoba fizyczna zleciła bankowi stałą dyspozycję spłaty kredytu mieszkaniowego, zgodnie z harmonogramem spłat wynikającym z umowy kredytowej, z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego: - rata kapitałowa 5.000 zł - rata odsetkowa 250 zł.	5.000	274	200
		250	274	209
2.	Przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zlecił realizację zlecenia płatniczego do innego banku na kwotę 12.300 zł z rachunku bieżącego.	12.300	270	501 lub 5011
3.	Urząd Gminy przekazał z rachunku bieżącego kwotę 5.500 zł na rachunek bieżący ZFSS (rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia).	5.500	370	372
4.	Na koniec miesiąca bank naliczył odpisy amortyzacyjne od: - rzeczowych aktywów trwałych, - wartości niematerialnych i prawnych, - rzeczowych aktywów trwałych przyjętych na podstawie umów leasingu finansowego.	223.500	755	039
		13.850	755	049
		2.740	755	059
5.	Bank przekazał ze swojego rachunku bieżącego otwartego w innym banku darowiznę na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.	1.000	775	1200
6.	Bank przekazał ze swojego rachunku bieżącego otwartego w innym banku opłatę na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	18.300	753	1200
7.	Bank przekazał pracownikowi wynagrodzenie za pracę na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, prowadzony przez Bank, którego jest on pracownikiem.	4.250	551	274
8.	Bank dokonał naliczenia miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy.	42.323	652	553
9.	Na dzień bilansowy bank dokonał przeksięgowania na wynik finansowy następujących przychodów : - przychody z tytułu odsetek od podmiotów niefinansowych, - przychody z tytułu prowizji od podmiotów finansowych, - przychody z tytułu rozwiązania rezerw celowych na należności /odpisów aktualizujących wartość,	225.800	810	650
		15.000	802	650
		124.100	860	650

Zadanie 2

Założenia:

W 2021 roku w Banku XX S.A. (dalej: Bank), miały miejsce następujące zdarzenia, które przedstawiono w tabeli umieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie**.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić tabelę zamieszczoną w **Rozwiązaniu**, podając w niej dekrety operacji gospodarczych zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków.

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekrety		
		Kwota	WINIEN	MA
1	<p><u>Bank udzielił przedsiębiorcy prowadzącemu działalność deweloperską kredytu inwestycyjnego na okres 5 lat od 01.07.2021 roku do 30.06.2026 roku w wysokości 500.000,00 zł płatnego w ratach kwartalnych, w ostatnim dniu każdego kwartału na podstawie stałej dyspozycji kredytobiorcy z rachunku bieżącego prowadzonego przez Bank.</u> Prowizja z tytułu udzielonego kredytu w wysokości 2% wartości kredytu została zapłacona z rachunku bieżącego przedsiębiorcy, prowadzonego przez Bank udzielający kredytu. Zabezpieczeniem kredytu jest gwarancja spłaty udzielona przedsiębiorcy przez inny Bank.</p> <p>1) Bank XX S.A. otrzymał w dniu 30.06.2021 r. od innego Banku gwarancję spłaty kredytu dla przedsiębiorcy z tytułu kredytu inwestycyjnego,</p>	500.000	x	932
	2) uruchomiono kredyt inwestycyjny 01.07.2021 r. na rachunek bieżący przedsiębiorcy, prowadzony w Banku udzielającym kredytu,	500.000	200	270
	3) 01.07.2021 r. przedsiębiorca zapłacił prowizję z tytułu udzielonego kredytu w wysokości 10.000,00 zł (2% od kwoty 500.000,00 zł), na podstawie dyspozycji z rachunku bieżącego, prowadzonego przez Bank udzielający kredytu,	10.000	270	531
	4) 30.09.2021 r. Bank pobrał z rachunku bieżącego przedsiębiorcy zgodnie z udzieloną przez niego stałą dyspozycją ratę kapitałowo-odsetkową kredytu inwestycyjnego, zgodnie z harmonogramem spłaty w wysokości 26.000,00 zł, w tym: rata kapitałowa 25.000,00 zł, odsetki 1.000,00 zł,	26.000 25.000 1.000	270 x x	x 200 810
	5) Bank zaliczył w przychody prowizję pobraną z góry od kredytu inwestycyjnego przedsiębiorcy, przypadającą do rozliczenia na 30.09.2021 r., rozliczaną metodą efektywnej stopy procentowej w kwocie 750,00 zł.	750	531	810
2.	<p><u>Ewidencja kosztów podróży służbowej pracownika:</u></p> <p>1) wypłacono pracownikowi z kasy Banku zaliczkę na koszty podróży służbowej,</p>	2.000	550	100
	2) pracownik po powrocie z podróży służbowej przedłożył do rozliczenia koszty podróży na kwotę 2.000,00 zł,	2.000	751	550
3.	<p><u>Zmiana kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji.</u> Po upływie 3 miesięcy terminowej obsługi zadłużenia (spłat rat kapitałowych i odsetek) ekspozycji kredytowej wobec osoby fizycznej z tytułu kredytu detalicznego, Bank dokonał zmiany klasyfikacji z kategorii kredytów „straconych” do kategorii kredytów „normalnych” na datę 30.09.2021 r.:</p> <p>1) zmiana klasyfikacji kapitału kredytu detalicznego z kategorii „stracone” do kategorii „normalne” w kwocie 15.000,00 zł,</p>	15.000	200	240

2) zmiana klasyfikacji odsetek od kredytu detalicznego z kategorii „stracone” do kategorii „normalne” w kwocie 1.200,00 zł,	1.200	209	249
3) rozwiązano rezerwę celową na kapitał kredytu detalicznego z uwagi na zmianę klasyfikacji z kategorii „stracone” do kategorii „normalne” w kwocie 15.000,00 zł,	15.000	248	860
4) rozwiązano odpis aktualizujący na odsetki od kredytu detalicznego z uwagi na zmianę klasyfikacji z kategorii „stracone” do kategorii „normalne” w kwocie 1.200,00 zł.	1.200	248	860

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Zakład ubezpieczeń działu II koszty likwidacji szkód:
  - a) **w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, wykazuje łącznie z odszkodowaniami wypłaconymi.**
  - b) w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, wykazuje jako pozostałe koszty techniczne na udziale własnym.
  - c) traktuje jako koszty związane z oceną ryzyka ubezpieczeniowego.
2. Powszechne towarzystwo emerytalne prowadzi księgi rachunkowe otwartego funduszu emerytalnego w taki sposób, aby było możliwe ustalenie wartości aktywów netto:
  - a) **na każdy dzień wyceny i na dzień bilansowy.**
  - b) na dzień bilansowy.
  - c) na dzień kończący każdy miesiąc i na dzień bilansowy.
3. Zakład ubezpieczeń Gwarancja SA prowadzący działalność w dziele II i stosujący ustawę o rachunkowości:
  - a) **przychody z lokat uwzględniane w wyliczeniu rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych przenosi z ogólnego rachunku zysków i strat do technicznego rachunku ubezpieczeń.**
  - b) koszty akwizycji dotyczące przyszłych okresów rozlicza przy zastosowaniu metod aktuarialnych.
  - c) koszty wynagrodzeń osób zajmujących się portfelem inwestycyjnym wykaże w technicznym rachunku ubezpieczeń.
4. Zakład reasekuracji działu II stosujący ustawę o rachunkowości, ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny lokat zaliczonych do kategorii udziały w jednostkach podporządkowanych, zakładając, że wcześniej ujął z tego tytułu dodatnie różnice w wyższej kwocie, ujmuje:
  - a) jako niezrealizowane straty na lokatach.
  - b) **w kapitale własnym w pozycji "kapitał z aktualizacji wyceny".**
  - c) jako ujemny wynik z rewaloryzacji lokat.
5. Jeśli przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakład ubezpieczeń stosujący ustawę o rachunkowości otrzymał w trakcie obliczania rezerw wartości ujemne, to do dalszych obliczeń przyjmuje:
  - a) otrzymane wartości ujemne.
  - b) zawsze wartość równą „0”.
  - c) **wartość równą "0", z wyłączeniem wyniku uwzględnienia wartości oszacowanych regresów, odzysków i dotacji w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.**
6. W parku narodowym strata netto roku sprawozdawczego, w księgach rachunkowych roku następnego, powinna zostać przeksięgowana na:
  - a) **zmniejszenie funduszu statutowego.**
  - b) zmniejszenie funduszu zapasowego, a gdy nie jest on wystarczający, na zmniejszenie funduszu statutowego.
  - c) rozliczenie wyniku finansowego, aby było możliwe pokrycie jej z zysku lat następnych.
7. Fundusz, którego saldo odzwierciedla równowartość mienia wydzielonego Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) z mienia Skarbu Państwa to:
  - a) **fundusz założycielski.**
  - b) fundusz zakładu.
  - c) fundusz z aktualizacji wyceny.
8. Fundusz instytucji kultury zwiększa się o:
  - a) zysk netto za poprzedni rok obrotowy, który nie był wykorzystany na pokrycie straty.
  - b) **wartość niepodlegających amortyzacji aktywów trwałych sfinansowanych z dotacji lub otrzymanych nieodpłatnie.**
  - c) wartość środków pieniężnych otrzymanych na sfinansowanie lub dofinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych podlegających amortyzacji, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych.

9. Wpływ środków pieniężnych z budżetu gminy do gminnego zakładu budżetowego z tytułu dotacji na sfinansowanie kosztów działalności podstawowej zakładu ujmuje się w księgach rachunkowych tego zakładu na koncie:
- a) 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.
  - b) 760 – „Pozostałe przychody operacyjne”.
  - c) **740 – „Dotacje i środki na inwestycje”.**
10. Aktywa netto budżetu gminy prezentowane są jako składnik:
- a) aktywów bilansu z wykonania budżetu gminy.
  - b) **pasywów bilansu z wykonania budżetu gminy.**
  - c) zestawienia zmian w funduszu urzędu gminy (gminnej jednostki budżetowej).

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Asystent biegłego rewidenta Artur Dokładny uczestniczy w badaniu sprawozdania finansowego za 20XX r. zakładu ubezpieczeń *Twoje życie w naszych rękach SA* (dalej: zakład), prowadzącego działalność w dziale I. Zakład sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości. W ramach badania Artur Dokładny stwierdził fakty wyspecyfikowane w kolumnie 2. w Tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* oraz sformułował na ich podstawie wnioski, które chce przedstawić kluczowemu biegłemu rewidentowi, jako wymagające uwzględnienia w przedłożonym do badania sprawozdaniu.

W związku z koniecznością przygotowania się na spotkanie z Komitetem Audytu kluczowy biegły rewident poprosił Artura Dokładnego o spotkanie, na którym planowane jest omówienie poczynionych ustaleń i przygotowanie ostatecznego stanowiska.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji zawartych w *Założeniach* należy w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie** ustosunkować się do faktów stwierdzonych przez asystenta biegłego rewidenta przez **obwiedzenie właściwego** słowa **DOBRE** lub **ZŁE**. Jeśli obwiedziono słowo **ZŁE** proszę podać treść korekty, o której wprowadzenie powinien wnioskować kluczowy biegły rewident do zarządu zakładu. W przypadku jeśli uznasz, że zakład przyjął właściwe rozwiązanie w opisie korekty wpisz „BRAK”.

Rozwiązanie wzorcowe:

Tabela

Lp.	Fakty ustalone przez Asystenta Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań (<i>dobrze/złe</i>) Opis proponowanej korekty
1	2
1.	<p>Mając na uwadze panującą pandemię związaną z Covid-19, zakład zakupił 2 respiratory, które przekazał jednemu z miejscowych szpitali. Powyższa darowizna wpisuje się w politykę prowadzonej działalności prewencyjnej, na której finansowanie zakład utworzył odpowiedni fundusz (fundusz prewencyjny). Zakład koszty zakupionych respiratorów wykazał jako pozostałe koszty techniczne na udziale własnym.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań DOBRE ●</p> <p>Korekta: W przypadku jeśli zakład ma utworzony fundusz prewencyjny, koszty prowadzonej działalności prewencyjnej powinien finansować z tego funduszu, a nie odnosić w wynik</p>
2.	<p>Zakład najwięcej umów ubezpieczenia zawiera za pośrednictwem agentów ubezpieczeniowych, którzy mają możliwość inkasowania od ubezpieczających pierwszej składki. Zakład księgując składkę z zawartych umów ubezpieczenia (w tym tych, w przypadku których ubezpieczający opłacił pierwszą składkę agentowi) ewidencjonuje składkę przypisaną brutto i wykazuje ją w pełnej kwocie jako należność od ubezpieczających.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań ● / ZŁE</p> <p>Korekta: BRAK</p>
3.	<p>Zakład posiada 80% udziałów w Spółce Usługi serwisowe SA. Zakład wycenia te udziały metodą praw własności.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań ● / ZŁE</p> <p>Korekta: BRAK</p>

4.	<p>Zakład w swoim portfelu inwestycyjnym posiada obligacje komercyjne, które zakwalifikował do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. W związku z koniecznością wyceny dla celów wypłacalności wszystkich aktywów wg wartości godziwej zakład, powołując się na art. 4 ust. 1b ustawy o rachunkowości, przyjął w swoich zasadach (polityce) rachunkowości, że również na potrzeby sprawozdawczości statutowej będzie stosował tę samą metodę wyceny, czyli wartość godziwą, aby nie wykazywać zbędnych różnic.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań DOBRE / </p> <p>Korekta: Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności dla celów rachunkowości należy wyceniać wg skorygowanej ceny nabycia. W tym przypadku nie ma możliwości powołania się na art. 4 ust. 1b ustawy o rachunkowości.</p>
5.	<p>Ze względu na niskie stopy procentowe zakład za posiadane wolne środki finansowe nabył nieruchomość, którą przeznaczył na cele inwestycyjne. Zakupioną nieruchomość zakład wycenia wg wartości rynkowej.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań DOBRE / </p> <p>Korekta: Zakład nie ma możliwości wyceny wg wartości rynkowej. Nabyte nieruchomości powinny zostać wycenione wg ceny nabycia pomniejszonej o naliczone umorzenie</p>
6.	<p>Zakład ceduje część swojego ryzyka ubezpieczeniowego na podstawie umowy z Reasekuratorem A. Z rachunku technicznego stanowiącego podstawę do rozliczeń z reasekuratorem wynika, że jedną z pozycji do rozliczenia jest prowizja reasekuracyjna. Zakład wyказаł ją jako poniesiony koszt w ramach kosztów działalności ubezpieczeniowej.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań DOBRE / </p> <p>Korekta: W przypadku jeśli zakład jest cedentem, prowizja reasekuracyjna jest dla niego przychodem. Powinna więc być wykazana jako zmniejszenie kosztów działalności</p>

Zadanie 2

Założenia:

W tabeli zamieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie** podano 8 różnych operacji jakie miały miejsce w gminie .

Dyspozycje:

1. Proszę zadekretować operacje podane w poniższej tabeli.
2. Proszę ustalić wynik wykonania budżetu gminy i wskazać, czy oznacza on nadwyżkę czy deficyt budżetu gminy.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1.

Lp.	Treść operacji	Kwota w zł	Dt	Ct
1.	WB – wpływ środków pieniężnych z tytułu dotacji na zadania zlecone, których realizacja nastąpi w następnym roku budżetowym	480.000	133	909
2.	WB - wpływ środków pieniężnych z tytułu sprzedaży obligacji komunalnych	350.000	133	260
3.	W grudniu naliczono odsetki od zaciągniętego kredytu bankowego, które stanowią będą wydatki następnego roku	30.000	909	134
4.	WB – wpływ środków pieniężnych z tytułu subwencji, które zaliczane będą do dochodów następnego roku	770.000	133	909
5.	PK – ujęcie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	280.000	903	904
6.	Przebieganie dochodów budżetu gminy na koniec roku budżetowego – saldo konta 901 – „Dochody budżetu”	750.000	901	961
7.	Przebieganie wydatków budżetu gminy na koniec roku budżetowego – saldo konta 902 – „Wydatki budżetu”	980.000	961	902
8.	Przebieganie salda konta 903 – „Niewykonane wydatki” na konto 961 – „Wynik wykonania budżetu”	40.000	961	903

Ad 2.

Wynik wykonania budżetu odzwierciedla saldo konta 961 – „Wynik wykonania budżetu”.

Po zaksięgowaniu operacji 6,7 i 8 wynosi: $980.000 + 40.000 - 750.000 = 270.000$

i oznacza **deficyt** budżetu gminy.